

VAIMUVILJAD

(koostanud Triin Salmu)

Kiri Galaatlastele 5:22-23: **“Aga Vaimu vili on armastus, rõõm, rahu, pikk meel, lahkus, headus, ustavus, tasadus, enesevalitsus - millegi niisuguse vastu ei ole Seadus.”**

Seletused võetud Martin Lutheri Galaatia kirja kommentaarist (inglise keelest tõlkinud Triin Salmu)

ARMASTUS

Oleks olnud piisav mainida ainult ühte Püha vaimu vilja, armastust, sest armastus haarab endas kõiki teisi vaimu vilju. Esimeses Korintose kirja 13. Peatükis Paulus omastab armastusele kõik vaimuviljad: “Armastus on pika meelega, ei ole kade,” jne. Siin ta laseb armastusel seista omaette teiste vaimuviljade keskel, tuletades Kristlastele meelde üksteist armastada, “austuses eelistades üksteist”, pidada lugu teistest rohkem, kui iseendast, sest nendega on Kristus ja Püha Vaim.

RÕÕM

Rõõm tähendab armsaid mõtteid Kristusest, meloodilisi hümne ja psalme, kiituseid ja tänulikkust, millega kristlased juhendavad, innustavad, ja uuendavad ennast. Jumalale ei meeldi kahtlus ja taunimine. Jumalale meeldivad rõõmsad südamed. Ta ei saanud Oma Poega, et meid kurbusega täita, vaid meie südameid rõõmustama. Sellepärast prohvetid, apostlid ja Kristus ise tungivalt soovivad, jah, käsivad meid rõõmustada ja olla rõõmsad. “Ole väga rõõmus, Siioni tütar, hõiska, Jeruusalemma tütar! Vaata, sulle tuleb sinu kuningas.” (Sakarja 9:9) Psalmides öeldakse meile korduvalt olla “rõõmsad Issandas.” Paulus ütleb: “Rõõmustage Issandas alati.” Kristus ütleb: “Rõõmustage, sest teie nimed on kirjutatud taevasse.”

RAHU

Rahu Jumala ja inimeste vastu. Kristlased peaksid olema rahumeelsed ja tasased. Mitte vaidlushimulised, vihkavad vaid tähelepanelikud ja kannatlikud. Ei saa olla rahu ilma pika meeleta ja sellepärast nimetab ta selle väärtuse järgmisena.

PIKK MEEL

Pikk meel on see vóorus, mis võimaldab inimesel taluda ebaõnne, traumasi, etteheiteid ja teeb nad kannatlikuks ootama nende inimeste parendust, kes neile halba on teinud. Kui kurat avastab, et ta ei teatud inimestest jõuga jagu, ta proovib neist jagu saada pikas perspektiivis. Ta teab, et oleme nõrgad ja ei suuda millelegi kaua vastu pidada. Seepärast kordab ta oma kiusatusi uuesti ja uuesti kuni see õnnestub. Et tema pidevatele rünnakutele vastu pidada peame olema pika meelega ja kannatlikult ootama, et kurat väsiks oma mängust.

LAHKUS

Lahkus/õrnus käitumises ja elus. Tõelised Evangeeliumi järgijad ei tohiks olla teravad ja kibedad, vaid õrnad, leebed, viisakad ja leebe kõnega, mis kutsuks teisi otsima nende seltsi. Lahkus võimaldab inimeste vigadest mööda vaadata ning neid kinni katta. Lahkus on alati valmis järele andma. Lahkus saab vana-paganliiku ütluise “Sa pead teadma oma sõprade kombeid, kuid sa ei tohiks neid vihata.”, järgi läbi ka pealetükkivate ja raskete inimestega. Meie

Päästja Jeesus Kristus, nagu Evangeelium teda kujutab, on just selline lahke inimene. Peetrustest on kirjutatud, et ta nuttis iga kord, kui ta meenutas inimestega iga-päevaselt kohtudes, Jeesuse armsat lahkust. Lahkus on suurepärase voores ja väga kasulik igas elu valdkonnas.

HEADUS

Inimene on hea, kui ta on valmis aitama teisi nende raskustes.

USTAVUS (USK)

Paulus, loetledes usku vaimuviljade hulka, ei mõelnud ilmselgelt usku Kristusesse vaid usku inimestesse. Selline usk ei ole inimeste suhtes kahtlustav vaid usub parimat. Loomulikult sellise usu omaja saab pettumuse, kuid ta laseb sellel mööda minna. Ta on valmis uskuma kõiki, kuid ta ei usalda kõiki. Kus see voores on puudulik, on inimesed kahtlustavad, pealetükkivad, ja tujukad ning ei usu midagi ega allu millelegi. Olenemata kui hästi keegi ütleb või teeb midagi, leitakse neilt vead ja kui nendega mitte kaasa minna ei suudeta neid kunagi rahuldada. On päris raske nendega läbi saada. Seega selline usk inimestesse on vägagi vajalik. Missugune elu see oleks, kui üks inimene ei saaks teist usaldada?

TASADUS

Inimene on alandlik, kui ta ei ärritu kiirelt. Igapäeva elus juhtub palju asju, mis võivad inimest vihastada, kuid kristlane saab oma vihast üle alandlikkusega.

ENESEVALITSUS

Kristlased peavad elama kainet ja eeskujulikku elu. Nad ei tohiks olla abielurikkujad, hoorajad või oma ihadele allujad. Nad ei tohiks olla tülitsejad või joodikud. Esimeses kahes Tiituse kirja peatükis apostel manitseb piiskoppe, noori naisi ja abieluinimesi olema eeskujulikud ja puhtad.

Võimalikud sümbolid Vaimu viljadele:

Vaimuvili	Lisa kirjakoht, kas endale või tunni ettevalmistuseks.	Puuviljad	Pildid	Emotikonid
Armastus/ Love	<p>1Kr 13:8 Armastus ei hääbu kunagi.</p> <p>Jh 3:16 Sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on andnud, et ükski, kes temasse usub, ei hukkuks, vaid et tal oleks igavene elu.</p> <p>Mt 22:37 Jeesus vastas talle: „Armasta Issandat, oma Jumalat, kogu oma südamega ja kogu oma hingega ja kogu oma mõistusega!</p> <p>1Jh 4:7 Armsad, armastagem üksteist, sest armastus on Jumalast ja igäiks, kes armastab,</p>	Maasikas		

	<p>on sündinud Jumalast ja tunneb Jumalat.</p> <p>Lk 6:31 Ja nii, nagu te tahate, et inimesed teile teeksid, nõnda tehke neile!</p>			
Rõõm/ Joy	<p>1Kr 13:6 tal ei ole rõõmu ülekohtust, aga ta rõõmustab tõe üle.</p> <p>Ps 37:4 Olgu sul rõõm Issandast; siis ta annab sulle, mida su süda kutsub!</p> <p>Ne 8:10 Ja ärge kurvastage, sest rõõm Issandast on teie ramm!”</p> <p>Ps 33:3 Laulge talle uus laul, helistage pillikeeli rõõmuhõisetega!</p>	Apelsin		
Rahu/ Peace	<p>1Kr 13:4,5 ta ei ole kade; Ta ei jäta meelde paha.</p> <p>Mt 5:9 Õndsad on rahutegijad, sest neid hüütakse Jumala lasteks.</p> <p>Ps 46:10 kes lõpetab sõjad maailma otsani, murrab katki ammu ja raiub puruks piigi ja põletab vankrid ära tulega.</p> <p>Ps 34:14 hoia oma keelt kurja eest ja oma huuli pettust rääkimast;</p>	Ananass		
Pikk meel, kannatlikkus/ Forbearance, longsuffering	<p>1Kr 13:4 Armastus on pika meelega</p> <p>Hb 6:15 Ja nõnda, olles pikameelne, koges ta töotuse täitumist.</p> <p>Js 40:31 aga kes ootavad Issandat, saavad uut rammu, need tõusevad tiibadega üles nagu kotkad: nad jooksevad ega tüdi, nad käivad ega väsi.</p> <p>Ps 37:7 Ole vait Issanda ees ja oota teda; ära ärritu sellest, kelle tee õnnestub, ega mehest, kes teeb kavalusi!</p> <p>2Pt 3:9 Issand ei viivita töotust täitmast, nii nagu mõned peavad seda viivitamiseks, vaid tema on teie vastu pikameelne, sest ta ei taha, et keegi hukkuks, vaid et kõik jõuaksid meeleparandusele.</p>	Kiivi		

<p>Lahkus/ Kindness</p>	<p>1Kr 13: 4 armastus hellitab Rm 12:13 Abistage pühasid nende puuduses, püüdke olla külalislahked! 1Jh 3:18 Lapsed, ärgem armastagem sõnaga ja keelega, vaid teoga ja tõega! Gl 6:2 Kandke üksteise koormaid, nõnda te täidate Kristuse seadust.</p>	<p>Viinamarjad</p>		
<p>Headus/ Goodness</p>	<p>1Kr 13:5 ta ei käitu näotult, ta ei otsi omakasu Mt 5:16 Nõnda paistku teiegi valgus inimestele, et nad teie häid tegusid nähes ülistaksid teie Isa, kes on taevas.</p>	<p>Mustikad</p>		
<p>Ustavus/ Faithfulness, faith</p>	<p>1Kr 13:7 Ta lepib kõigega, ta usub kõike, ta loodab kõike, ta talub kõike. 1Jh 1:9 Kui me oma patud tunnistame, on tema ustav ja õige, nõnda et ta annab andeks meie patud ja puhastab meid kogu ülekohtust. Hb 11:1 Usk on loodetava tõelisus, nähtamatute asjade tõendus. Rm 10:17 Järelikult, usk tuleb kuulutusest, kuulutus aga Kristuse sõna kaudu. 2Kr 5:7 sest me käime usus, mitte nägemises,</p>	<p>Banaan</p>		
<p>Tasadus/ Gentleness, meekness</p>	<p>1Kr 13:4 armastus ei kelgi ega hoople Õp 15:1 Rahulik vastus vaigistab raevu, aga haavav sõna õhutab viha. 1Kn 19:12 Ja maavärisemise järel tuli tuli, aga Issandat ei olnud tules. Ja tule järel tuli vaikne, tasane sahin. Ti 3:1-2 Tuleta neile meelde, et nad alistuksid valitsejaile ja võimukandjaile, oleksid kuulekad, valmis igale heale teole, kedagi ei teotaks, oleksid rahupüüdlilikud, leebed, osutades kõigi inimeste vastu igapidi tasadust. Mt 11:29 Võtke enda peale minu</p>	<p>Virsik</p>		

	ike ja õppige minult, sest mina olen tasane ja südamedelt alandlik ja te leiate hingamise oma hingedele,			
Enesevalitsus/ Self-control, temperance	1Kr 13:5 ta ei ärritu Ps 119:11 Ma panen su sõna tallele oma südamesse, et ma ei teeks pattu sinu vastu. 1Tm 4:12 Ärgu keegi mõtelgu üleolevalt sinu noorusest, vaid saa usklikele eeskujuks kõnes, käitumises, armastuses, usus, puhtuses!	Õun		

- Võib kasutada veel ka värve, loomi või hoopis midagi muud. Lapsed võivad ka ise sümbolid või pildid välja mõelda (hea tegevus natuke vanemate lastega).
- Mõtteid vaimu viljade alla:
 - **Armastus**- Jh 3:16 kirjakoha läbikirjutamine või lugemine asendades sõnad “maailm ja ükski” lapse nimega.
 - **Rõõm**- laulda laule rõõmust või arutada, mis teeb lapsi rõõmsaks.
 - **Rahu**- Siia alla sobiksid näiteks meeskonnaharjutused, mis nõuavad koostööd.
 - **Pikk meel/** kannatlikkus - 1) Vaikusehetke mäng keskendumise mäng vurri või liivakellaga (lk 40, Polkuja rauhoittumiseen).
 - **Lahkus**- “Sõnad nagu hambapasta” - võib teha lihtsalt näitena või anda igale lapsele oma hambapasta. Ülesanne on pigistada hambapasta taldrikule nii kiiresti kui võimalik ja siis anda neile ülesanne hambapasta tagasi tuubi panna. Näide sellest, kuidas meie sõnu on raske tagasi võtta, kui need juba välja on öeldud. Link kasutatud kirjanduse all. PS! Seda tegevust saab kasutada ka enesevalitsuse, headuse ja pika meelega all.
 - **Headus**- Psalm 34:8 kirjakoha kaunistamine. Vaja trükitud kirjakohta natuke paksemal paberil ning värve ja sidruneid millega trükkida.
 - **Ustavus/usk**- Võib rääkida Noa lugu. Ja meisterdada midagi vikerkaarega. Jumal peab kinni oma lubadustest.
 - **Tasadus**- Siia alla sobivad erinevad rahunemise mängud ja vaiksed mängud. Leitavad “Polkuja rauhoittumiseen” ülevaatest LNÜ kodulehel.
 - **Enesevalitsus**- Mullitamine (õpetaja puhub mulle ja esimesel ringil saavad lapsed püüda kõik mullid kinni kuid teise ringi ajal nad ei tohi ühtegi katki teha. Saab teha arutelu, kuidas nad tundsid ennast ja kuidas oli ennast vaos hoida).
- Tegevusena võib koos lastega teha ka puuviljasalatit, kus on 9 puuvilja/marja sees. Ning igale määrata üks vaimu vilj.

- Võib teha lastega käevõru, kus igale vaimu viljale on määratud üks värv. Selleks on vaja üheksat erinevat värvi helmeid.

Meisterduste mõtteid:

- Kollaaž - vaja ajalehti, ajakirju või katalooge. Lapsed teevad ühe pildid, kus on esindatud kõik Vaimu viljad. Vaja: ajalehti, paberit, liimi, pliiatseid.
- Lapsed meisterdavad omale Vaimu viljade korvi või puu, kus on puuviljadena kõik vaimuviljad. Vaja: värvilisi pabereid, liimi, kääre ja pliiatseid.
Kui on aega ja tahtmist võib teha natuke keerulisema komplekti, kus on krõpsudega kinnitused ning aluse peal kindlad kohad viljadele.

- Iga laps saab teha omale väikese kotikese kividega, kuhu nad kirjutavad/ joonistavad nimetused. Vaja: keskmise suurusega kive, värve, pintsleid ja kotikesi.

- Triibuline puuvili. Vajab ettevalmistust - värvilisest paberist ribad iga vaimuvilja jaoks ning puuvilja joonist, kuhu ribadid kleepida. Vaja: paberit, liimi ja ettevalmistatud värvilisi pabereid.

- Püha vaimu tuvi, mille küljes ripuvad vaimuviljad. Vaja on pabereid ja paelasid.

Pinteresti märksõnad/otsingud:

- Fruits of the Spirit
 - lessons for kids
 - crafts
 - sunday school lessons
 - sunday school crafts
 - Kõik vaimu viljad eraldi inglisekeeles (love, joy, peace, forbearance/longsuffering, kindness, goodness, faithfulness/faith, gentleness/meekness, temperance/self-control).
- Kõikidele võib lisada veel sõnu nagu "stone" (kivi) või "tree" (puu), et saada spetsiifilisemaid meisterdusi.

Kasutatud allikad:

- <https://wonderfullymadekids.wordpress.com/lesson-plans/> (lisa kirjakohtade teemade juurde ning osade temaatiliste tegevuste kirjeldused)
- Pinterest.com (pildid ja meisterduste mõtted, vajab konto tegemist või FB/Google kaudu sisse logimist)

- Martin Lutheri seletus inglise keeles .
<https://lutheranladiesconnectionwordpress.wordpress.com/2016/12/02/martin-luther-on-the-fruit-of-the-spirit/>
- Polkuja rauhoittumiseen. K. Aitlahti, S. Reinikainen, 2018. Materjali eesti keelne lühike ülevaade on üleval www.lny.ee lehel.
- Lahkus - <https://thelittlesandme.com/the-fruit-of-the-spirit-is-kindness-kids-activities/> ;
Headus - <https://thelittlesandme.com/the-fruit-of-the-spirit-is-goodness-kids-activities/> ;
Enesevalitsus - Enesevalitsus -
<https://thelittlesandme.com/the-fruit-of-the-spirit-is-self-control-kids-activities/>